

Vijf tips

Tussen rouw en hoop

Naar aanleiding van zijn boek *De toekomst van de kerk; Essay vol rouw en hoop* vroegen we aan Aarnoud van der Deijl welke lessen er te trekken zouden zijn voor kerkrentmeesters. Hij deelt vijf tips.

TEKST JOOST SCHELLING EN AARNOUD VAN DER DEIJL BEELD FLEUR PRINSEN

1

Schenk aandacht aan rouw en verlies

De kerk krimpt. Niet omdat wij niet hard genoeg zwemmen, maar gewoon omdat de onderstroom van secularisatie te sterk is. Veel vrijwilligers hebben bergen energie verzet terwijl het gesprek uiteindelijk toch op de verkoop van het kerkgebouw of het verlies van de predikantsplaats komt. Besteed actief aandacht aan wat dit betekent voor de mensen die nu (nog) betrokken zijn. Schiet niet meteen in de actie-modus, maar durf ook met elkaar te delen wat deze fase voor de persoonlijke en kerkelijke situatie betekent.

2

Houd rekening met de trade off van je plannen

Veel van de (missionaire) plannen van de kerk, zoals jeugddiensten en kunstprojecten hadden het onbedoelde bijeffect (trade off), dat ze van de kerkganger een consument hebben gemaakt. Onbedoeld, maar als je een nieuw plan of visie uitrolt, komen er altijd reacties op gang die je niet altijd kon voorzien, of pas jaren later voor nieuwe uitdagingen zorgen. Wie bijvoorbeeld kerkdiensten leuker maakt, geeft mensen ook een argument in handen om de kerk te verlaten, namelijk als die diensten niet meer leuk gevonden worden. Probeer je als het even kan vooraf bewust te zijn van de vooronderstellingen van je plannen.

3

Stel je de eerlijke vraag: wat mist de samenleving als we als kerk stoppen?

De gesprekken over de toekomst van de kerk lijken vaak op een achterhoede-gesprek: wat heeft het nog voor zin? Waar doen we het nog voor? Maar het gesprek krijgt een verrassende en vaak positieve wending als je je richt op de vraag: wat gaat het dorp of de stad missen als wij stoppen met hier kerk te zijn? Stel die vraag eens aan welwillende buitenstaanders. Door hun ogen krijg je wellicht zicht op het goud dat je onverwachts in handen blijkt te hebben. Wellicht ga je daarmee ook anders kijken naar activiteiten die nu soms meer extra lijken te zijn, zoals koffieochtenden, jeugdwerk, maaltijdprojecten of missionaire presentie op school.

4

Wees niet bang

Als in de Bijbel God of een engel zich tot een mens richt, is altijd het eerste dat wordt gezegd: wees niet bang. Als je als kerk geld of gebouwen bezit, wees dan niet bang om die te delen met minder rijke buurgemeentes of met migrantenkerken. Als je als kerk heel weinig bezit, wees dan ook niet bang. Er zijn genoeg voorbeelden die laten zien dat je uiteindelijk heel weinig nodig hebt om God te ontmoeten, bij elkaar te komen en iets voor je omgeving te betekenen.

5

Spas maken

Je kunt over de kerk eindeloos somberen, maar daar dien je niemand mee, zeker jezelf niet. Maatschappelijke en sociologische trends zijn nu eenmaal vaak onomkeerbaar. Eet je brood met vreugde, zei Prediker. Met andere woorden: wat je als kerk ook doet, doe dat met vreugde. Een Duitse collega met bloeiend jeugdwerk, vertelde mij dat dat zijn geheim was: Spas maken. Om anderen te kunnen inspireren, moet je op zijn minst zelf ook geïnspireerd blijven. Straal plezier uit.

Over Aarnoud van der Deijl

Aarnoud van der Deijl (1964) is pionierend predikant in Abcoude. 'De toekomst van de kerk; Essay vol rouw en hoop' kwam in november 2023 uit bij uitgeverij Skandalon (scan de QR-code voor meer informatie).

In het boek betoogt Aarnoud aan de ene kant dat we als kerk te veel valse hoop hebben gekoesterd dat we met allerlei plannetjes de ontkerkelijking wel eens even zouden fixen, maar probeert hij ook hoop te putten uit interviews met mensen die tot de kerk toetraden: wat zouden zij missen, wanneer de kerk er niet meer zou zijn?

